తీరని కోరిక

శీలా వీర్రాజు

ఆయనకు నాటకాలంటే మహాపిచ్చి!

ఎంతసేపూ "(మా)ఆయన...మాఆయన" అంటూ తనే చెప్పుకు తిరగాలిగాని "మా ఆవిడ" అని ఎప్పుడన్నా తన నోటివెంట అన్నారా? ఎంతసేపూ 'ఏమేవ్' 'ఓసేవ్'—యివే పేర్లు! ముచ్చటగా పేరెట్టి పిలిచి "నాటకంలో నా వేషం చూద్దువుగాని నాతోరా" అని ఎప్పుడన్నా పిలిచారా? అంతా వారిని పొగుడుతూంటే ఏమిటో!—ఆ వేషంలో వారిని ఒకసారి చూద్దామని పిస్తూంటుంది. ఒకసారయినా తీసుకువెళ్ళితేనా? ఎవరితోనన్నా వచ్చి చూస్తానన్నా వద్దంటారుగదా! పక్కింటి పార్వతి, సీతాలక్ష్మి ఎన్నిసార్లుకూడా రమ్మని బలవంతం చేశారని! వెళ్ళివస్తేనా? "ఏదో—అడుగుతోందికదా ఒకసారి పంపిస్తే ఏంపోరూ?" అనయినా ఉండదు వారికి! "ఏమిటి చూస్తావులెద్దూ? ఆ నాటకాలు నీకు నచ్చవు" అనేస్తారు. లేకపోతే దానికి సరిపడినవంక ఏదో చెప్తారు. వారికంత యిష్టంలేకపోతే తనుమాత్రం చూడడం దేనికి? ఎప్పుడయినా గట్టిగా పట్టుబడితే తీసుకువెళ్ళేవారేమో, ఎప్పుడయినా పట్టుబట్టి అడిగితేనా? అబ్బే...అడుగుదామనుకున్నా అదేమిటో గాని లేనిపోని తెమ్ముకొని తను వటించలేదుగదా!

ఏదో వారివేషం చూద్దామన్న కోరిక తప్పితే నాటకం ఎలావుంటే ఎవరిక్కావాలి? చిన్నప్పుడు కురుక్షేత్రం అరడజను సార్లయినా చూసిందిగా తను! ఆ వూరివారికి చేతయిన నాటకం అదొక్కటే! అందుకే ఏటా కురుక్షేత్రమే ఆడేవారు. ఆ నాటకాన్ని చూసిచూసి విసుగు పుట్టింది. మొదట్లో శెనగపప్పయినా కంది పప్పయినా చిన్నగుడ్డ ముక్కలో మూట గట్టి, కొద్దికొద్దిగా నోట్లో వేసుకొంటూ తెల్లాళ్ళూ నాటకాన్ని చూసేదితను. కాని ఆ తర్వాత తర్వాత అన్నీ అలానే పోయాయి. ఇప్పుడన్నా వారు నాటకం వేస్తుంటే వారి వేషంగురించి వెళ్దాం అని పిస్తుంటుంది. లేకపోతే నాటకం చూడాలనా?

పెళ్ళయిన కొత్తలో వారిగదిల్లో ఫోటోలు వేలాడుతూంటే చూసి ఎవరివో అనుకుంది తను. ఆ కోరమీసాలు, గిరజాలజుట్టు, కిరీటం, చేతిలో గద- ఇవన్నీ చూస్తే వారని ఎలా అనిపిస్తుంది? మరో ఫోటోలో ముఖం నిండా, ఒంటినిండా మసి, కొరువలుపు బట్టలు, చేతిలో పొడుగాటి కర్ర, కూడా ఓ కుండ- అది అంతే! ఎక్కడన్నా పోలిక వుంటేనా? "ఎవరివో ఫోటోలుతెచ్చి అక్కడ ఎందుకుపెట్టారూ?" అనిపించింది. పోనీ- వారయినా ఆతర్వాత చెప్పొద్దూ?

ఒకరోజు అవన్నీ తీసి దేవుడి ఫోటోలు తగిలిస్తుంటే అత్తగారు చూసి "అదేమిటమ్మాయి! వాడేదో సరదాకొద్దీ నాటకాలో వేషాలు వేసినవి ఫోటోలు కట్టించి పెడితే నువ్వు తీసేస్తున్నావ్?" అంది. 'వారా!' అనుకుందితను. అవునుమరి, తనకేం తెలుసు! ఎప్పుడన్నా చెప్పారుగనక నా? అంతకుముందు కొత్తలో ఒదిన ఒకమారు వేళాకోళం ఆడిందిగదూ "నువ్వెళ సినిమాలు చూడక్కర్లేదమ్మాయ్" అని. అప్పుడు ఎందుకలా అందో అర్థంకాలేదు తనకు. ఆ తర్వాత తెలిసింది. అది- మొన్న మాణిక్యం పిన్ని మరెవరో మాట్లాడుకొంటుండగా తను వింటే తెలిసింది. లేకపోతే తనకేం తెలుసు? ఎప్పుడన్నా చెప్పిఉంటేగా?

ఒకసారి వారితో "ఆ సంగతి నాతో చెప్పలేదేమండీ? మీరు నాటకాల్లో వేషాలు వేస్తారటగా!" అంటే, "అబ్బే, అప్పుడప్పుడు ఏదో కొద్దిగా సరదాకు వేస్తుంటాలే," అన్నారు. ఏ వేషం వేశారో, ఎప్పుడు వేశారో అవన్నీ చెప్తే ఏం పోయిందో? ఏదో తెలుసుకుందామని సరదాకొద్దీ అడిగాను. చెప్పకూడదూ?

ఒకమారు అత్తగారిని కదిపి "ఏమండీ, వారు నాటకాలు వేస్తుంటారటగా?" అంటే "అయ్యోరాతా! ఆ సంగతి నీతో ఎప్పుడూ చెప్పలేదుటే! వాడు దుర్యోధనుడివేషం మహ బాగా కడతాడనుకో. సుబ్బిశెట్టివేషం వేసి స్టేజిఎక్కితే...... అచ్చంగా అవతలివీధిలో చిల్లరకొట్టు పానకాలసెట్టి లేడూ—అలా ఉండేవాడు తెలుసా! ఈసారి వేస్తే వెళ్ళి చూద్దువు గానిలే," అంది. ఏదీ!—ఒకసారయినా వారు రమ్మంటేగా? వారు రమ్మనక పోయినా తానే కల్పించుకొని "చూడడానికి నేనూ వస్తానండీ" అంటే, "ఎందుకు లెద్దూ" అంటారు. అయినా అదేమిటో గాని ఆ సమయానికి అన్నీ అవాంతరాలే వస్తున్నాయి.

ఏటా నవమికి కోదండ రామాలయం దగ్గర నాటకాలు వేస్తుంటారు. అక్కడ దేవుని కల్యాణం కూడా ఆర్భాటంగానే జరుగుతుంది. మొదటి సంవత్సరం తను కాపరానికి వెళ్ళేటప్పటికి నాటకాలు అయిపోయాయి. ఆ మరుచటి సంవత్సరం పెద్దపిల్ల కడుపులో పడింది, పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయింది. మూడో యేడు—వారసలు ఊళ్ళో ఉంటేనా? ఏదో నాటకం కంపెనీతో సంవత్సరం పాటు దేశమలా తిరిగి యీనె పుల్లలా తయారయి వచ్చారు! వెళ్ళేటప్పుడు చెప్పనైనా చెప్పారా? చడీ చప్పుడు చెయ్యకుండా కట్టబట్టల్తో మాయమయ్యారు. అప్పుడు తను ఎంత భయపడిందని! అనుకోకూడదు కాని 'ఏమయిపోయారో?...ఏమిటో' అని ఒక భయం.

తిరిగి తిరిగి మళ్ళీ ఒక ఏడాదికి ఇల్లు చేరుకున్నారు. వారే అని నమ్మలేకపోయింది తను. నిజంగా వేషం వేసుకొని వచ్చారని పించింది. ఆ గడ్డం, బట్టలు, నల్లగా మసి బొగ్గులా మాడిపోయిన ముఖం—పూర్తిగా ఆకారమే మారిపోయింది! 'ఈసారి దుర్యోధనుడి వేషం వేస్తే ఎలా?' అనిపించింది. దుర్యోధనుడంటే నరసింహం తాతగారిలా అద్దంలో ముగురు మనుషులలాగయినా వుండాలిగా మరి! అందుకే ఆ యేడు వారు

సోడానీరుతో కలిపి
ఫ్రూటాల్
ఎల్లప్పుడు సేవించండి

★ తీరని కోరిక ★

నాటకం వెయ్యలేదు. వారు వెయ్యంది చూడ్డం ఎందుకులే అనిపించింది. ఆతర్వాత వనమికి డబ్బు వసూలు కాక అసలు నాటకాలే వెయ్యలేదు.
ఆరేడు రెండు రోజుల పాటు తోలు బొమ్మల్ని పెట్టించి మిగిలిన రోజులన్నీ అపూరి భాగవతారుగారి చేత లంకాదహనం చెప్పించి వేశారు.

ఆ మధ్య జమీందారుగారి కూతురి పెళ్ళికి నాటకం ఒకటి వేయించారు. వారూ అందులో వేస్తున్నారు. అత్తగార్ని తోడు తీసుకొని వెళ్ళి చూద్దాం అనుకుంది తను. వారితోనూ చెప్పలేదు. వస్తే మహా యాదొచ్చారేమిల్లే అని. తీరా వెళ్దాం అనుకుని నాటకం పదకొండింటికి కదా అప్పుడే ఎందుకులే అని చంటిబాలు ఏడుస్తుంటే ప్రక్కన పడుకొని జో కొడుతూంటే మెల్లగా నిద్రపట్టేసింది! వారు తెల్లవారు ఝామున నాటకం విరిచివచ్చి నిద్రలేపేవరకూ తెలివిరానే లేదు!

ఇంతకూ తనకు వారి వేషం చూసే అదృష్టం లేదనుకోవాలి. లేకపోతే ఏ యేడు కాయేడు అన్నీ ఆటాంతరాలేమిటి? ఏమయినా మనం అనుకుంటే సరిపోతుందా? విధి కూడా అనుకూలించవద్దూ? అలా మనం అనుకున్నవన్నీ అయిపోతుంటే దేవతలమయిపోమూ! మర్నాడు ఉదయం పైపు దగ్గర సీతలక్ష్మి చెప్పింది కదూ" "వదినా అన్నయ్య రాత్రి ఎంతబాగా వేశాడనుకున్నావ్! అచ్చంగా సుబ్బిశెట్టే! ఎక్కడున్నా పోలిక దొరికితేనా? మీ పెద బావగారికొడుకు ఫొటోలు కూడా తీశాడు," అంది!

వాళ్ళంతా వారిని అలా పొగుడుతూంటే ఎలాగో అనిపిస్తుంది తనకు. తనలో తను మురిసిపోయినట్టే అలా చూస్తూ నుంచుండిపోవలసి వస్తుంది అంతకన్నా తనేం చెయ్యగలదుమరి? వారి వేషం గురించి తనకేం తెలుసు. ఎప్పుడన్నా చూస్తేగా? అప్పుడప్పుడు గదిలో తలుపులన్నీ వేసుకొని వారుపద్యాలు పాడుకోవడం వినడం తప్పించి తనకింకేం తెలుసు? అదీ యీమధ్య పన్నబడి మళ్ళీకొద్దిగా లావెక్కినతర్వాత పాతవేషాలతాలూకుపద్యాలూ అవి పాడుతూండడం మొదలుపెట్టారు.

,అంతెందుకు. పెద్దదానికి అయిదేళ్ళు వున్నాయో లేవో, మొన్న పెద బావగారబ్బాయి శేఖరంతో నాటకానికి వెళ్ళి వచ్చి ఉదయం అంటుందికదా "అమ్మ... మకరం...నాన్నం...బలేబలే" అని, ఏం చెప్పేది. నోటిమీద వేలువేసుకుంది తను! కాకపోతే ఇంత ఉందోలేదో అది చూడడమేమిటి? తను చూడకపోవడమేమిటి? కలికాలం! ముందొచ్చిన చెవులకన్నా వెనక వచ్చిన కొమ్ములు వాడెక్కువంటారు-ఇదే!

శేఖరం ఏవో ఫోటోలు వారికి చూపిస్తుంటే తను వెళ్ళి చూసిందిగా. నాటకం నాడు శేఖరం తీసినవట అవి. "ఇదుగో పిన్నీ బాబాయ్" అంటూ శేఖరం చూపించేవరకు వారిని తను గుర్తుపట్టనేలేదు. ఎవరితో చేతికి ఉంగరం పెడుతూన్నారు. అది భోగందట! నాటకంలో వేషం వేస్తున్నదట. "నాటకంలో ఇదొక సీనులేవే" అన్నారు వారు. ఎంత నాటకంలో సీనయితేమట్టుకు! అంత దగ్గరగా కూర్చుంటారా? ఎంత అపాయ

అమ్మా! ఇంకా స్నానంవేళ కాలేదా?

అవును, మరొకమాటు స్నానం, డూమెక్స్ బేబీ సబ్బు అట్టి సుఖాన్ని గలిగిస్తుంది. ఇది బిడ్డకు స్నానం చేయకముందుండే పిలిమలినమును తొలగించేస్తుంది—కళ్లనొప్పులు చర్మవాపులు వుండవు. ఏవేళనైనా డూమెక్స్‌తో స్నానము చేయవలె నని పించుము—అది సౌమ్యమైనదిన్ని కమనకరమైనదిన్ని. తెలివైన తల్లులందరూ వాడుచున్నటువంటి ఆహ్లాదకరమైన లేత గులాబీ వర్ణపు సబ్బు.

డూమెక్స్ బేబి సోప్

బిడ్డల చర్మమునకు మేలైనది

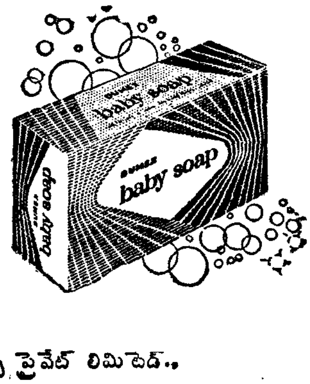

డూమెక్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.,
బావెల్ హౌస్, బెల్లార్డ్ ఎస్టేట్, బొంబాయి 1,

యింగా చేతికి ఉంగరం తొడుగుతున్నారూ. ఎప్పుడయినా అంత దగ్గరగా తనతో కలిసి కూర్చున్నారా? ఒక్కసారయినా అలా ప్రేమతో దగ్గరకు పిలిచి లాలించారా? "ఏమిటండీ యిది?" అంటే "అంతా వట్టిదే ఇది. నాటకం అంటే ఏమనుకున్నావ్?" అన్నారు.
మహా-నాటకం అంటే తనకు తెలీనట్టు.

ఆ తర్వాత వారే వచ్చి తనెక్కడ బాధపడుతుందో అని గుమ్మడికాయల దొంగంటే భుజం తడుముకున్నట్టు "బాలరాజు సినిమా, రత్నరేఖ సినిమా నువ్వు చూడలేదూ? అందులో నాగేశ్వరరావు ఎలా యాక్టు చేశాడు?-అచ్చంగా ప్రేమించి పెళ్ళాడినట్టు లేదూ. అంతా వట్టిదే. బయటికి వస్తే మళ్ళీ ఎవరికివారే! ఒకరినొకరు పలకరించుకోనైనా పలకరించుకోరు," అన్నారు. అంతా వట్టిదే. ఏదో వంక చెప్పారు తనను నమ్మిద్దామని. అంత తెలివి లేనిదా తను? ఆమాత్రం అర్థంకాదూ? అయినా ఈ మగాళ్ళంతా యింతే! నమ్మమని ఎవరు చెప్పారు తెన్నూ!

ఇదేమిటి? ఈ పొదంతా ఆలోచిస్తుందేమిటి తను! వారు ఎలాఅయితేనేం యింతకాలానికి నాటకం చూడడానికి రమ్మన్న తర్వాత నాటకం గురించి ఎదురుచూస్తూ ఖాళీగా కూర్చుంటే యీ ఆలోచనలన్నీ వస్తున్నాయి.

మొన్న వారు బయటినుంచి వచ్చి "ఎల్లుండి నాటకం ఒకటుంది. రిహార్సిలుకు వెళ్ళాలి. వంట త్వరగా తెమలనియ్" అన్నారు.

ఊర్లో కొత్తగా కట్టిన స్కూలుని ఎల్లుండి పట్నంనుంచి ఎవరో వచ్చి ప్రారంభిస్తారట. ఆ రాత్రికి నాటకంకూడా వేద్దామనుకున్నారట.

వారికి భోజనం వడ్డిస్తూ "ఏమండీ, నేను చూడొద్దూ?" అంది తను. పూర్వంలాగే "ఏమిటి చూస్తావులేవే" అన్నారు. ఇక ఇల్లా అయితే లాభం లేదనుకొని ఈ రెండు రోజులూ ముభావంగా తిరగడం ప్రారంభించింది. వారు పిలిచినా వినిపించనట్టే తిరిగింది. నిన్న అత్తగారితో కూడా చెప్పిందిగా తను. సాయంకాలం అత్తగారు చెప్పినట్టుంది. ఉదయం వారు "సర్లే. రాత్రి నాటకానికి వద్దువుగానిలే" అన్నారు. అప్పటినుండి రాత్రిఎప్పుడవుతుందా అని ఎదురు చూస్తోంది తను.

వారు ప్రొద్దుటినుండీ నాటకానికి పందిరి స్టేజివెయ్యడంలో మునిగిపోయారల్లే వుంది. లేకపోతే మధ్యాహ్నం భోజనానికి ఎందుకు రారూ? తను మధ్యాహ్నం భోజనం ఏదో-చేసిందిగాని రాత్రికి తినాలనిపించలేదు. నాటకం చూడ్డామన్న సంతోషంలో ఆకలే అనిపించలేదు. ఏవో-అలా నాలుగు మెతుకులు నోట్లో వేసుకున్నదంతే!

ఇందాక సీతాలక్ష్మి కనుపిస్తే "నాటకానికి నేనూ వస్తాను వదినా! మనిద్దరం కలిసే వెళ్దాం. వెళ్ళేటప్పుడు ఇలా మా యింటికి రా" అని చెప్పింది తను. "అలాగే" అంది. ఏదీ!-ఇంకా రాలేదు. అప్పుడే ఎనిమిది కూడా అయిపోయింది. నాటకం తొమ్మిదింటికేట. పిలలు ఇద్దరూ వాళ్ళ నానమ్మదగ్గర నిద్రపోతున్నారు. చంటిబాబు లేస్తే కూడా తీసుకు వెళ్ళొచ్చులే. పెద్దది లేస్తే— మొన్న చూపిందిగా, మళ్ళీ ఎందుకు? పోనీ తీసుకు వెళ్ళితే ఏం పోయిందిలే.

అయినా యింకా సీతాలక్ష్మిరాదేమిటి? "కాస్త వేగంగా బయలుదేరు వదినా" అని కూడా చెప్పిందితను. బహుశా వాళ్ళాయనకు భోజనం వడ్డిస్తుందేమో. అవునుగదూ!.. ఇప్పుడిప్పుడేగా వాళ్ళాయన యిలా వెళ్ళాడు. ఏమయినా అంతసేపు భోజనం చేస్తాడా?.. ఇప్పుడిప్పుడనుకున్నా అరగంటపైబడింది!.. బహుశా భోజనం అయిపోయి వుండాలి. నాటకానికి వెళ్దామని అడుగుతున్నదేమో...సరి సరి, ఆయన్ను అడగాలేమిటి? అడక్కుండా వచ్చినా ఏమీ అనరు...అయ్యో యిలా అనుకొంటూంటే అరగంటకూడా అయిపోయిందే!...బహుశా వస్తున్నదేమో... అదిగో వచ్చినట్టుంది, తలుపు కొద్దిగా తెరచుకొంది ... ఏమిటి! తలుపు పూర్తిగా తెరచి లోపలికి రాదేం? మా ఆయన ఉంటారనా ఏమిటి? భలేవదినే! నాటకం వేస్తుంటే యిక్కడెందుకుంటారు?"

"రా...వదినా ఫరవాలేదు రా"... రాలేదేమిటి చెప్మా! వేళాకోళం ఆడుతూందా యేం? అయినా ఎప్పుడూ వేళాకోళం ఆడుకోవడం యిద్దరి మధ్యాలేదుగా...అదిగో!

...ఏదీ?...అదేమిటి అక్కడ! లోపలకు నీళ్ళు వస్తున్నాయేమిటి! బయటి నుండి జల్లు ఆగకుండా పడి కొడుతోంది. కిటికీలోంచి రోడ్డుమీద నీళ్ళు కనుపిస్తున్నాయేమిటి! అయ్యో!... కాలవలు కూడా పరుగడుతూన్నాయే. అదంతా ...ఆ వర్షం నీళ్ళ! ★

దీర్ఘాలోచన
—చిత్రకారుడు: డి. మూర్తి]